

Váratlan, örömteli-dicső jubileum

2009 szeptemberben váratlanul ért Bakonytamási község polgármestere, Németh Károly Úr telefonhívása, amiben értesített, hogy ez évben lesz Gerencsér – évtizedekkel ezelőtt pusztá –, valamikori fazekas falu alapításának 900 éves évfordulója. A hozzá eljutott információk szerint, valamikori gerencséri lakosként engem is meghívott a neves évfordulóra.

A váratlan megkeresésénél is nagyobb meglepetés volt számomra, aki élete első 18 évét gerencséri lakosként töltötte, hogy valamikori hazám történelmi (Árpád kori) múlttal rendelkezik.

Én/mi gerencséri lakosok erről annak idején mit sem tudunk, mi éltük a 20. század közepén a falusi-pusztai lakosok, földművesek mindennapi életét.

A kedves történész, régész kutatók-professzorok persze többet tudnak a távoli múlttól. Az oklevelek kutatása, esetenként megfejtése során, mivel görög és latin nyelven íródtak, derült fény a gerencséri fazekas falu alapítására, múltjára, a lakóinak a névben is viselt mesterségére. Majd a történelmi, középkori, újkori, majd jelenkori virágzása, esetenkénti elnéptelenedésére. Engem, feltételezem más kortársaimat is, meglepetésként ért a történelmi múlt feltárása, megünneplése, Bakonytamási község vezetésének múltunk iránti érzékenysége.

Magam az elköltözés után eltelt 56 év során tettem próbálkozást régi otthonom felkeresésére. Hallomásból tudtam, hogy a földosztás után megépült 10-12 lakóház az 1960-70-es években megszűnt, lakóik a környező, avagy távoli településekre költöztek. A kedves volt lakhely megszűnt, a környezetet egyrészt az enyészet, másrészt a természet vette birtokba, személygépkocsival már hosszú ideje járhatatlan volt a régi kocsi-, kerékpár (bicikli)- és a réten átvezető gyalogút.

Mindezek ellenére várakozással, a régi gyerekkori társak újra-látásának reményével utaztunk október 17-én Bakonytamásiba. Rendezett, virágos falu, kedves polgármester várt bennünket. Ilyen az ember, gyerekkori lányokat és

fiúkat vártam, nem számolva azzal, hogy ők már felnőtt asszonyok és férfiak, lányaik és fiaik is felnőtt emberek, az unokák a mai gyerekek. Nem csoda hát, tehát, ha az élet realitásaival számolunk, hogy 56 év után bizony mindenkinek be kellett mutatkozni, pontosabban szólva, mivel a ma is ott élők naponta-hetente látják egymást, és talán kivételként én/mi élünk távol, azt tapasztaltam, hogy a korombeliek közül – sajnos – első látásra csak kevés gyerekkori pajtást ismertem fel, sorra ők fedték fel nevüket, későbbi életük eseményeit. Már akik még élnek, mivel többen eltávoztak már.

Ezen szomorúnak is mondható körülmény (helyzet) ellenére több (sok) volt az öröm az emberek, a puszta, a falu viszontlátásában.

A jubileumi ünnepség programja (Gerencséren kereszt, emlék-tábla állítása, Tamásiban „fazekas” emlékmű állítása, avatása olyan esemény, ami szívet-lelket melengető volt. Gerencsérből a dombon levő temető maradt, tisztességgel rendezett formában, lehetőséget adva az ősök, közeli rokonok előtti tisztelgésre, emlékezésre.

Bakonytamási, régi iskolánk, templomunk, boltunk ma is áll, rendezett, virágos, látszik rajta a gondos gazda, a mai lakók és a Polgármester munkája, szelleme.

A jubileumi ünnepre készülve elővettem a régi, szüleimet, testvéreimet, gerencséri társaimat is ábrázoló fotókat, átadtam Németh Tibor úrnak, aki a jelen történész generáció képviselőjeként biztosan tudja használni a múlt értékelése, ill. a jövőbe tekintés során.

Feleségemnek – aki Bakonyszentlászlón született –, unokaöcsémnek, akinek nagyanyja a gerencséri temetőben nyugszik, örömmel egyszer-egyszer szomorúan mutattam Gerencséren valamikori gazda-cseléd lakásaink helyét, a tamási római katolikus, majd általános iskolámat, a templomokat. A gerencséri megemlékezés alkalmával könnyes szemmel hallgattam Muhari Lászlóné múltra emlékező versét.

Szerencsés életem során Japántól-Kanadáig gyakran jártam a világban, az ünnep során ugyanakkor arra gondoltam, hogy október 17-én Gerencsére –

Bakonytamásiba hazajöttem, itthon vagyok. Most pár nappal később úgy gondolom, hogy otthon voltam, és 1957-től lakó- és munkahelyemre Miskolcra visszaérve, ahol szüleim nyugszanak, hazajöttem.

Miskolc, 2009. november 1-én Mindenszentek napján.

Dr. Kovács Ferenc
okl. bányamérnök, egyetemi tanár,
a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja

U.i.: Ismételten megköszönöm Németh Károly polgármester úrnak a meghívást és a szíves vendéglátást.